

ZD17025557

**Nota Mantelzorg- en vrijwilligersbeleid
GEMEENTE ZUNDERT 2017**

28 november 2017

Inhoudsopgave

Inleiding.....	3
Definitie mantelzorger en vrijwilliger in de zorg.....	4
Beleidsplan decentralisatie:	5
Deelplan Wmo gemeente Zundert:	5
Basisfuncties:	6
Informatie	6
Advies en begeleiding	7
Emotionele steun.....	8
Educatie	9
Praktische hulp.....	9
Respijtzorg	10
Financiële tegemoetkoming	11
Materiële hulp	11
Mantelzorgwaardering.....	12
Actieplan:	12

Inleiding

Onze hedendaagse samenleving kan niet zonder de (belangeloze) inzet van mantelzorgers en vrijwilligers. Samen helpen zij burgers, door informele zorg en activiteiten, om deel te kunnen (blijven) nemen aan de samenleving en om zelfredzaam te zijn. De inzet van mantelzorgers en vrijwilligers is met de komst van de drie decentralisaties nog belangrijker geworden. Van burgers wordt verlangd dat zij ter voorkoming van de steeds verder stijgende professionele zorgkosten, waar mogelijk ook zelf een bijdrage/inspanning leveren aan de ondersteuning en participatie van (hulpbehoevende) burgers. Dit vraagt om een transformatie van het sociale domein, waarin kwaliteit en houdbaarheid van de zorg hand in hand gaan met het vergroten van de betrokkenheid van de samenleving.

De noodzakelijke transformatie vraagt van de gemeente om nieuw beleid op te stellen voor mantelzorgers en vrijwilligers in de zorg. Ze ondersteunen en bevorderen de zelfstandigheid van de burger zodat ze langer thuis kunnen blijven wonen. Met deze transformatie zal het aantal en de inzet van mantelzorgers en vrijwilligers in de zorg in de komende jaren toenemen. Andere redenen voor het ontwikkelen van (nieuw) beleid zijn:

Door de decentralisaties is de relatie tussen mantelzorgers en gemeente veel directer worden. Waar mantelzorgers eerder voor hun ondersteuning veelal een beroep deden op landelijke overheid (gebaseerd op landelijke wetgeving), is de gemeente vanaf 2007 verantwoordelijk voor het voorkomen van overbelasting voor mantelzorgers en continueringen hun inzet voor naasten. Dit is ook vertaald in de Wet maatschappelijke ondersteuning Wmo 2015, die met name vraagt om een verbetering en verbreding van het aanbod en een betere informatievoorziening aan mantelzorgers door de lokale overheid. Door de decentralisaties neemt de rol van vrijwillige inzet de komende jaren toe. Ook dit is vertaald in de Wmo 2015. Van gemeenten wordt verwacht dat deze met nieuwe, innovatieve oplossingen komen om onvoldoende en adequate ondersteuning voor haar inwoners te realiseren. Gemeenten doen daarbij een beroep op de kracht van de samenleving. Vrijwillige inzet is één van belangrijkste vormen hiervan. Vrijwilligers ondersteunen veel initiatieven en activiteiten in de samenleving. Dit gebeurt zeker ook in de zorg, waar vrijwilligers hulpbehoevenden ondersteunen.

In de Wmo 2015 zijn de ondersteuning en waardering van de mantelzorgers en de vrijwilliger in de zorg wettelijk verankerd. De gemeente Zundert heeft de wettelijke kaders uitgewerkt in de koepelnota 'Het beleidsplan Decentralisatie in (lokale) samenhang Gemeente Zundert 2015-2017' en het Deelplan Wmo Zundert, zoals vastgesteld door de gemeenteraad in zijn vergadering van 30 oktober 2014. Deze nota draagt bij aan de transformatie van het sociale domein en bouwt voort op voornoemde koepelnota en Deelplan Wmo Zundert.

Gemeenten zijn niet in de eerste plaats alleen verantwoordelijk voor ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers in de zorg in zoverre het bijvoorbeeld gaat over taken van de zorgverzekeraars. Naast de Wmo schenken ook de Zorgverzekeringswet en de Wet Langdurige Zorg (WLZ) aandacht aan mantelzorg.

Zorgverzekeringswet

Vervangende mantelzorg via de Zorgverzekeringswet moet moeten mensen meestal zelf betalen. Voor respijtzorg kan vaak een aanvullende zorgverzekering worden afgesloten. Vergoedingen voor mantelzorg door zorgverzekeraars zijn vooral gericht op vervangende mantelzorg. Deze vervangende zorg is nodig als de mantelzorger ziek is of met vakantie wil. De zorg kan dan overgenomen worden door beroepskrachten of vrijwilligers.

Wet Langdurige Zorg (WLZ)

In de WLZ is opgenomen dat mantelzorgers en vrijwilligers in de zorg betrokken worden bij het maken van het zorgplan voor de cliënt.

Deze wetten vallen echter buiten het bereik van deze nota.

Definitie mantelzorger en vrijwilliger in de zorg

Om verder beleid te ontwikkelen is het nodig dat zowel voor mantelzorg als vrijwilligers in de zorg definities worden vastgesteld.

Een persoon is mantelzorger als hij of zij voor een langere periode onbetaald voor iemand zorgt. Bijvoorbeeld voor een familielid of een kennis met een ziekte of een handicap. Hij of zij kan (tijdelijk) niet meer voor zichzelf zorgen. In de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 wordt de mantelzorger als volgend gedefinieerd:

“Hulp ten behoeve van zelfredzaamheid, participatie, beschermd wonen, opvang, jeugdhulp, het opvoeden en opgroeien van jeugdigen en zorg en overige diensten als bedoeld in de Zorgverzekeringswet, die rechtstreeks voortvloeit uit een tussen personen bestaande sociale relatie en die niet wordt verleend in het kader van een hulpverlenend beroep.” (Vereniging Nederlandse gemeenten, 2014)

Een vrijwilliger in de zorg wordt als volgt gedefinieerd:

“Vrijwilligerszorg is de persoonlijke zorg en ondersteuning die vrijwilligers geven aan mensen in kwetsbare situaties. Deze vrijwilligers doen hun werk belangeloos en onbetaald, omdat ze er zelf voor kiezen. Zij verlenen hun zorg vaak een-op-een en doen dat op vastgestelde tijden: van een paar uur tot meerdere dagen per week of per maand.” (Mezzo, 2014)

Bij vrijwilligers in de zorg gaat het dus niet om vrijwilligers bij sociaal-culturele organisaties en sportclubs.

Verschil en overeenkomst mantelzorg en vrijwilligers(zorg)

Mantelzorg overkomt je: mantelzorgers kiezen er niet voor om te gaan zorgen; het overkomt hen, omdat ze een emotionele band met degene die zorg nodig heeft. Mantelzorgers zorgen soms 24 uur per dag, kunnen hier niet zomaar mee stoppen

Voor vrijwilligerszorg kies je: vrijwilligers kiezen er voor om te gaan zorgen. Als zij met het vrijwilligerswerk starten, is er (nog) geen emotionele band. Zij verlenen hun zorg voor een beperkt aantal uren en kunnen hier op eigen initiatief mee stoppen. Zorgvrijwilligers werken in georganiseerd verband en verrichten nooit verpleegkundige handelingen. (Mezzo 2014).

Vrijwilligerswerk en mantelzorg verschillen in een aantal opzichten van elkaar. Zo is er een verschil in activiteiten die vrijwilligers en mantelzorgers uitvoeren en ook in de motivatie waarom ze dit doen. Maar er is ook een duidelijke overeenkomst, namelijk dat het in beide gevallen gaat om een vorm van inzet voor de (naaste) omgeving.

Beleidsplan decentralisatie:

In het beleidsplan Decentralisatie in (lokale) samenhang gemeente Zundert 2015-2017 wordt het volgende vermeld:

Vrijwilligers in de zorg en mantelzorg

Veel burgers verlenen voor kortere of voor langere tijd mantelzorg aan hun partner, ouders of andere familieleden, burens of vrienden. De meeste mensen vinden dat vanzelfsprekend. Ze vinden dat zorgen voor dierbaren bij het leven hoort. Soms kan deze zorg echter behoorlijk zwaar vallen. De druk op de mantelzorger zal groter worden. Bij de drie decentralisaties wordt een groter beroep gedaan op de eigen verantwoordelijkheid en de mogelijkheden van het sociale netwerk. Mantelzorgondersteuning en de inzet van vrijwilligers in de zorg vereisen de komende jaren daarom bijzondere aandacht. In het deelplan Wmo wordt verder ingegaan op de ondersteuning van onze inwoners die mantelzorg en informele zorg verlenen om ervoor te zorgen dat zij het ook de komende jaren kunnen volhouden.

Deelplan Wmo gemeente Zundert:

In het deelplan Wmo 2015 is het volgende opgenomen:

Mantelzorgers en ook zorgvrijwilligers zijn vanuit de visie van de participatiemaatschappij van onschatbare waarde. Natuurlijk blijft deze vorm van zorg voor naasten vrijwillig en blijft het verrichten van lijf gebonden zorg voorbehouden aan gekwalificeerde mensen. Het belang van de inzet van mantelzorgers neemt gezien het maatschappelijk doel van zelfredzaamheid toe. In onze gemeente vindt mantelzorgondersteuning en – waardering plaats middels de subsidiering van de Stichting Welzijn Zundert (SWZ). Het onder de paraplu van deze stichting werkzame Steunpunt Mantelzorg zorgt voor informatie en advies, een luisterend oor en praktische hulp aan mantelzorgers met het oog op het voorkomen van overbelasting. Ook respijtzorg door de buddy- of maatjestrjecten en de huiskamers ontlasten de mantelzorger. Ook de wetgever is het niet ontgaan dat in toenemende mate een beroep op mantelzorgers wordt gedaan: hij verplicht de gemeente tot het vastleggen van de waardering van mantelzorgers van cliënten in de gemeente in de gemeentelijke Wmo-verordening. De manier waarop staat het gemeentebestuur vrij. Voorheen werd vanuit de landelijke overheid waardering richting mantelzorgers geuit middels het verstrekken van een mantelzorgcompliment. Wij willen het mantelzorgcompliment, zoals het voorheen landelijk werd georganiseerd, loslaten en ombuigen naar maatwerk. Dat betekent onder meer dat er in de keukentafelgesprekken vooral aandacht zal zijn voor de mantelzorger en de ondersteuning die deze nodig heeft. Daarnaast is er ruimte voor een mantelzorgwaardering. Rondom mantelzorg en informele zorg zijn landelijke handreikingen en programma's ontwikkeld waarin basisfuncties mantelzorg en vrijwilligers zijn opgenomen. Deze basisfuncties nemen wij als uitgangspunt voor ons beleid op het gebied van de mantelzorgers en de vrijwilligers in de zorg.

Het betreft de volgende basisfuncties:

- 1. Informatie**
- 2. Advies en begeleiding**
- 3. Emotionele steun**
- 4. Educatie**
- 5. Praktische hulp**
- 6. Respijthulp**
- 7. Financiële tegemoetkoming**
- 8. Materiële hulp**

Onderstaand worden deze basisfuncties verder beschreven en uitgewerkt. Er wordt per basisfunctie beschreven welke activiteiten we in onze gemeente al hebben en er vindt een beoordeling plaats of deze

activiteiten toereikend zijn of verder moeten worden geïntensiveerd, dan wel of er nieuwe activiteiten moeten worden ontwikkeld.

De gemeente Zundert (stage-opdracht) heeft in 2015 een onderzoek gehouden inzake de ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers binnen de gemeente Zundert. Daarnaast zijn er recent gesprekken gevoerd met SWZ. De uitkomsten van dit onderzoek en de resultaten van het gesprek dragen bij aan dit beleid.

Basisfuncties:

1. Informatie

Hier richten wij ons op de informatievoorziening direct aan de mantelzorger en de vrijwilliger in de zorg. Dit is de meest basale functie. Mantelzorgers en vrijwilligers in de zorg hebben behoefte aan informatie op diverse terreinen namelijk:

- Over mantelzorg en vrijwilligerszorg: inpassen in het leven onder meer in combinatie met arbeid, belangenbehartiging.
- Over zieken, beperkingen, handicaps en patiëntenvereniging.
- Over het aanbod van hulp, ondersteuning, zorg (voorzieningen en aanbieders).
- Over regelingen.

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de loketfunctie, waarin informatie over mantelzorgondersteuning en ondersteuning voor de vrijwilligers in de zorg een plaats heeft. Maar niet alle mantelzorgers en vrijwilligers in de zorg zijn langs deze weg te bereiken met een aanbod van informatie. Naast het gemeentelijk Wmo-loket (loket Elz) kunnen diverse lokale en regionale partijen een belangrijke rol in informatieverstrekking hebben (steunpunten mantelzorg, zorg- en welzijnsaanbieders, vrijwilligersorganisaties).

Het is van belang de informatie op diverse manieren (mondeling, telefonisch, digitaal en schriftelijk) aan te bieden, aansluitend bij verschillende situaties en behoeften. De informatie moet aansluiten op de aanvraag en daarnaast toegankelijk, deskundig en kosteloos zijn.

Wat hebben we nu?

- Stichting Welzijn Zundert (SWZ) benadert actief burgers via voorlichtingscampagnes en huisbezoeken. Daarnaast wordt er informatie geleverd als de inwoner daar om vraagt. Stichting Welzijn Zundert is niet de enige instelling die zich bezig houdt met advies en informatie. SWZ werkt nauw samen met andere instellingen die op allerlei niveaus werkzaam zijn binnen de gemeente.
- SWZ heeft een vrijwilligersinformatiepunt (VIP). Hier kunnen mensen terecht die meer willen weten over vrijwilligerswerk in het algemeen en passende vrijwilligersfuncties. In een kennismakingsgesprek wordt eerst onderzocht waar iemands kwaliteiten liggen en welke wensen zij hebben. Daarna wordt een passende vacature gezocht.
- Avoord heeft sinds 1 april 2015 als kartrekker in samenwerking met andere organisaties binnen de gemeente Zundert het vrijwilligerscafé opgestart. Het doel van het vrijwilligerscafé is dat vrijwilligers werkzaam in de zorg en welzijnssector met senioren de mogelijkheid hebben om informatie te krijgen, informatie te delen en elkaar te ontmoeten.

Wat missen we?

- Publiciteit mantelzorgers-vrijwilligers gemeente Zundert
Meer bekendheid geven aan mantelzorgers en vrijwilligers, wat zij doen en waar zij zich kunnen melden voor informatie, mantelzorgwaardering etc.
- Een digitale vacaturebank voor vrijwilligers in de zorg.

Actie:

De gemeente gaat via de gemeentelijke kanalen (website en de bode) meer aandacht schenken aan mantelzorg- en vrijwilligersbeleid. Ook de Stichting Welzijn Zundert zal worden gevraagd dit te intensiveren. SWZ gaat een digitale vacaturebank opzetten voor vrijwilligers in de zorg.

2. Advies en begeleiding

Een groot aantal mantelzorgers en vrijwilligers in de zorg heeft behoefte aan meer dan alleen informatie. Een luisterend oor is vaak allereerst van belang. Vervolgens is het van belang te ondersteunen en te begeleiden bij het vinden van de weg in het grote aantal mogelijkheden, het zetten van stappen naar instanties, het maken van keuzes. Verschillende diensten zijn hierbij denkbaar. Zij kunnen verleend worden aan huis of bij de mantelzorger en vrijwilliger in de zorg elders.

Advies:

Onder advies verstaan we een of meer persoonlijke gesprekken onder meer om: een luisterend oor te bieden, de vraag te verhelderen, te bemiddelen, hulp te bieden bij aanvragen en door te verwijzen.

Ondersteuning:

Ondersteuning kent ook de elementen van advies, maar bestaat uit een langer traject onder meer om een ondersteunend eigen netwerk te organiseren, zorg en andere hulp te regelen, de combinatie van arbeid en mantelzorg te realiseren, geschikte tijdsbesteding/ontspanning te vinden, de ouder-of partnerrol naast de mantelzorgrol in te vullen.

Wat hebben we nu?

SWZ heeft een meedenkcoach in het kader van de cliëntondersteuning. Deze houdt zich ook bezig met advies en informatie voor de mantelzorger.

SWZ voert de volgende activiteiten uit:

Mantelzorgondersteuning:

Het Steunpunt Mantelzorg van de SWZ is er om mensen te helpen met informatie/advies, een luisterend oor te bieden en praktische hulp te verlenen. Met de ondersteuning door Steunpunt Mantelzorg wordt overbelasting zoveel mogelijk voorkomen en komt de mantelzorger ook aan zichzelf toe (ontlasting). Deze dienstverlening bestaat grotendeels uit drie onderdelen te weten:

- **Respijtzorg**
Fysieke vervanging van de mantelzorger. De hulpvrager wordt onder andere voor een bepaalde tijd gekoppeld aan een vaste vrijwilliger: de buddy of het maatje. Door de inzet van respijtzorg krijgt de mantelzorger de mogelijkheid om de zorgtaak (tijdelijk) met een gerust hart over te dragen. Hierdoor krijgt de mantelzorger wat tijd voor zichzelf.
- **Advies & informatie**
Tijdens huisbezoeken wordt aan mantelzorgers diverse informatie verstrekt over voorzieningen, mogelijkheden en eventuele zorgmogelijkheden. Ook kunnen meer algemene zaken aan bod komen zoals het belang of manieren te vinden ter ontspanning.
- **Ondersteuning**
Het ondersteunen van mantelzorgers is een niet zo makkelijke opdracht, omdat mantelzorgers niet op de voorgrond treden. Zij vinden de zorg die zij verlenen naast hun dagelijkse beslommingen eigenlijk heel gewoon. Pas als de bekende druppel de emmer doet overlopen vragen zij om hulp. Om toch zicht te krijgen op de in onze gemeente aanwezige mantelzorgers en om ondersteuning te bevorderen is

het belangrijk dat mantelzorgers zich melden. Om die reden zal onze gemeente actiever het registreren van mantelzorgers via de SWZ bevorderen.

Vrijwilligers:

Naast de al eerder genoemde diensten heeft SWZ ook vrijwilligers die werkzaam zijn binnen de gemeente Zundert en zo hun bijdrage leveren aan de samenleving. Dit kunnen sociale of maatschappelijke projecten, dienstverlenende of ondersteunende taken zijn van eigen of andere organisaties.

Wat missen we?

Om zicht te krijgen op de in onze gemeente aanwezige mantelzorgers is het belangrijk dat mantelzorgers zich melden. Om die reden zal onze gemeente actiever het registreren van mantelzorgers via de SWZ bevorderen. Hierdoor kan de gemeente de mantelzorger directer benaderen en zo ondersteunen.

Actie:

Bevorderen dat mantelzorgers zich laten registreren bij SWZ.

Bij het aanvragen van een dienstencheque en bij het aanvragen van een mantelzorgwaardering moet de mantelzorger zich al laten registreren bij SWZ. Door een actieve benadering en door middel van publiciteit zal de mantelzorger zich sneller bij SWZ laten registreren.

3. Emotionele steun

De behoefte van mantelzorgers en vrijwilligers gaan soms verder dan een luisterend oor. Zorg, ziekte en snel veranderende perspectieven vragen een specifieke ondersteuning, omdat de ermee gepaard gaande emoties het moeilijk maken om mantelzorg en zorg door vrijwilligers te verlenen zonder overbelast te raken. De functie emotionele steun staat meestal niet los van de functies informatie advies en begeleiding.

Individueel:

Een of meer persoonlijke gesprekken waarin het van belang is actief te luisteren, begrip te tonen, erkenning te bieden, situaties te verhelderen en samen te zoeken naar mogelijkheden om zo adequaat mogelijk met de situatie om te gaan. Gesprekken kunnen plaats vinden aan huis bij de mantelzorgers, maar ook elders.

Groepsgewijs:

Groepsbijeenkomsten lenen zich bij uitstek voor informatieoverdracht in combinatie met het delen van ervaringen. Herkenning en erkenning van de situatie en ontspanning kunnen ook samen gaan.

Wat hebben we nu?

- Bezoeken thuis van SWZ.
- SWZ organiseert lotgenotencontacten.
- SWZ en Avoord organiseren samen de dag van de mantelzorger zodat alle Zundertse mantelzorgers elkaar kunnen ontmoeten. Doelstelling van deze dag is de mantelzorger in het zonnetje te zetten en bij te dragen aan de her- en erkenning van de mantelzorger.
- Iedere instelling die met vrijwilligers werkt geeft zijn vrijwilligers op gepaste wijze ondersteuning en waardering.

Wat missen we?

Uit ervaring blijkt dat de opkomst op de dag van de mantelzorger beduidend lager is dan het aantal mantelzorgers dat naar alle waarschijnlijkheid in Zundert actief is.

Erkenning

Op basis van het gehouden onderzoek blijkt dat de meeste mantelzorgers behoefte hebben aan een steuntje in de rug in de vorm van een waardering. Dit wordt ook bevestigd door Mezzo. Tot 1 januari 2015 kregen zij dit ook via het 'mantelzorgcompliment' van het Rijk. Het 'mantelzorgcompliment' zoals het Rijk uitvoerde is gestopt.

Actie:

Door middel van registratie van de mantelzorgers is de mantelzorg beter te bereiken met naar verwachting een hogere opkomst op de dag van de mantelzorg.

Het invoeren van een mantelzorgwaardering van €100,00 per jaar. Later in deze nota komen we terug op de uitvoering van de mantelzorgwaardering.

4. Educatie

Mantelzorgers en vrijwilligers kunnen gebaat zijn bij voorlichting en training. Dit gaat verder dan informatie en advies en wordt meestal groepsgewijs aangeboden, maar het kan ook individueel. Vaak is binnen de setting ook emotionele steun te vinden, omdat deelnemers ook lotgenoten zijn. De educatie kan zich richten op zorg en ziekte (juiste gebruik hulpmiddelen, cursussen over ziektes), maar ook op de mantelzorg en vrijwilliger zelf.

Wat hebben we nu?

SWZ heeft een steunpunt voor de mantelzorgers in de gemeente Zundert: het ondersteunen, opleiden en adviseren van mantelzorgers om zo hun zelfredzaamheid en/of van kwetsbare ouderen te vergroten. Ook andere instellingen zoals Avoord ontwikkelen activiteiten voor mantelzorgers.

Wat missen we?

We missen afstemming op deze activiteiten.

Actie:

Onderzoek naar mogelijke bundeling van krachten en samenwerking met andere partners.

5. Praktische hulp

Mantelzorgers kunnen uitsluitend of in combinatie met andere functies behoefte hebben aan diverse vormen van praktische hulp. Deze praktische hulp is vaak gericht op de zorgbehoevende, maar het is beter om voor het hele systeem (huishouden, familie) in kaart te brengen welke praktische ondersteuning ook verlichting van de mantelzorgtaak kan brengen.

Wat hebben we nu?

De SWZ voert de volgende activiteiten uit:

- Thuishulp: onder andere administratieve ondersteuning en kleine klusjes.

Deze wordt ingezet als hulpbehoevende inwoners een kortstondige hulpvraag hebben, bijvoorbeeld administratieve ondersteuning, computerondersteuning en klus- en tuindiensten

- Computercursus senioren 'Het PC-café':

Dit is een laagdrempelige voorziening waarin ouderen door de inzet van vrijwilligers bekend worden gemaakt met het gebruik van de computer.

- **Chauffeurs en begeleiders:**
Naast de chauffeurs die SWZ heeft op de BoodschappenplusBus is er ook een aantal vrijwilligers die kunnen worden ingeschakeld als mensen niet meer alleen naar een ziekenhuis of dokter kunnen en willen gaan en niet terug kunnen vallen op familie.

Dienstencheque huishoudelijke ondersteuning.

In 2016 en 2017 komen mantelzorgers in aanmerking voor dienstencheques huishoudelijke ondersteuning a €5/uur. Vanaf 2018 is het nog onduidelijk of dit voortgezet wordt. Dit is een regionale aangelegenheid, aangezien de regiogemeenten hierin samen optrekken.

Op dit moment combineert ongeveer 1 op de 8 werknemers (landelijk) een betaalde baan met mantelzorgtaken. Er zijn verschillende wettelijke regelingen voor mantelzorgers o.a. Wet arbeid en zorg (Wazo) en Collectieve Arbeidsvoorwaardenregeling en Uitwerkingsovereenkomst (CAR-UWO). De gemeente Zundert biedt mogelijkheden om de flexibiliteit voor mantelzorgers onder haar eigen werknemers mogelijk te maken. Hierbij valt te denken aan kortdurend- en langdurig zorgverlof en flexibele werktijden.

Wat missen we?

Een mantelzorgvriendelijker klimaat in gemeente Zundert.

Een actieve informatieverstrekking, inzake mantelzorg, aan de werknemers van de gemeente Zundert. Veel Zundertse werkgevers en hun werknemers kennen naar verwachting de mogelijkheden op het gebied van regelingen voor mantelzorgers niet of onvoldoende. De gemeente Zundert kan hierbij een voorbeeldfunctie zijn zodat andere werkgevers gestimuleerd worden dit ook te gaan doen.

Actie:

Gemeente Zundert zorgt binnen haar eigen organisatie voor meer bekendheid over de mogelijkheden van mantelzorg. Daarnaast zet ze het onderwerp op de agenda bij overleggen met lokale ondernemers/werkgevers.

6. Respijtzorg

Respijtzorg is een verzamelbegrip voor voorzieningen die de mantelzorger tijdelijk en volledig overnemen, zodat de mantelzorger de organisatie uit handen kan geven om eigen activiteiten te ontplooiën (werk, opleiding, ontspanning). Mantelzorgers ervaren nog veel drempels om van respijtzorg gebruik te maken. Maar eenmaal over de drempel wordt vaak verlichting ervaren. Om werkelijk deze ruimte te ervaren hebben mantelzorgers vaak ondersteuning nodig bij het vinden van een invulling van de tijd ter ontspanning.

Wat hebben we nu?

Het Steunpunt Mantelzorg van SWZ verleent ook vervangende hulp. Met de ondersteuning van het Steunpunt Mantelzorg wordt overbelasting zoveel mogelijk voorkomen en komt de mantelzorger ook aan zichzelf toe. Deze dienstverlening bestaat onder andere uit respijtzorg. Het gaat hierbij om fysieke vervanging van de mantelzorger. De hulpvrager wordt onder andere voor een bepaalde tijd gekoppeld aan een vaste vrijwilliger: de buddy of het maatje. Door de inzet van respijtzorg krijgt de mantelzorger de mogelijkheid om de zorgtaak (tijdelijk) met een gerust hart over te dragen. Hierdoor krijgt de mantelzorger wat tijd voor zichzelf.

Overeenkomst 'maatwerkvoorziening begeleiding

De overeenkomst 'maatwerkvoorziening begeleiding zorg in natura' kent een categorie-indeling. In de categorieën bestaan het doel en resultaat van de begeleiding uit onder meer: het ondersteunen en trainen van mantelzorgers bij het omgaan met de cliënt en diens netwerk en het ontlasten van mantelzorgers en gezinsleden. Daarnaast is als aparte categorie benoemd 'logeeropvang' (respijtzorg bieden), ofwel het

overnemen van permanent toezicht op de cliënt ter ontlasting van de mantelzorger(s) of gezinsleden en het daarmee voorkomen of verminderen van de overbelasting van deze mantelzorger(s) en/of gezinsleden. De logeeropvang is bedoeld voor de cliënt zelf en het aantal etmalen logeeropvang is vastgesteld op maximaal 15 per jaar.

Wat missen we?

Zoals eerder is aangegeven, vinden mantelzorgers het vanzelfsprekend dat zij zorg en ondersteuning aan hun naasten geven, ze voelen zich niet geroepen om dat kenbaar te maken en melden zich vaak pas op het moment dat er overbelasting is of dreigt te komen. Een goede registratie van mantelzorgers en het persoonlijk benaderen van de doelgroep kan helpen dat mantelzorgers zich bewust worden van het feit dat hun inzet grenzen kent en dat er mogelijkheden zijn, o.a. respijtzorg, om mantelzorg te kunnen volhouden.

Actie:

Aan het fenomeen respijtzorg, de bestaande vormen en het belang van respijtzorg moet meer bekendheid gegeven worden. Het vraagt goede informatie, begeleiding en een sterk uitnodigende benadering om er gebruik van te maken.

7. Financiële tegemoetkoming

Mantelzorgers of vrijwilligers die vanwege het zorgen in financiële problemen raken hebben behoefte aan tegemoetkoming in de kosten.

Wat hebben we nu?

Mantelzorgers en vrijwilligers kunnen indien ze hiervoor in aanmerking komen een beroep doen op een inkomensvoorziening in het kader van de Participatiewet of Werkloosheidswet. Mantelzorgers kunnen eventueel op basis van voornoemde uitkeringen een ontheffing van de sollicitatieplicht krijgen.

NB.

Met de collectieve vrijwilligersverzekering van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) zijn alle vrijwilligers en mantelzorgers in de gemeente Zundert automatisch verzekerd tijdens hun vrijwilligerswerk/mantelzorgverlening.

Wat missen we?

Niets

8. Materiële hulp

Naast praktische steun kunnen mantelzorgers materiële hulp gebruiken, ook hier weer sterk afhankelijk van de situatie en behoeften. Vaak is deze materiële hulp primair gericht op een zorgbehoevende. Dan is het van belang om bij de toewijzing ook expliciet het belang van de mantelzorg te betrekken.

Wat hebben we nu?

Loket Elz heeft bij de behandeling van aanvragen in het kader van de Wmo uitdrukkelijk aandacht voor de mantelzorgers. Zodra zij merken dat er overbelasting voor een mantelzorger dreigt, schakelen ze met verschillende instanties om zo de mantelzorger te kunnen ontlasten.

Wat missen we?

Niets

Uitwerking Mantelzorgwaardering

Om als mantelzorgers in aanmerking te komen voor een mantelzorgwaardering gelden de volgende voorwaarden:

- Per zorgvrager mag per kalenderjaar 1 aanvraag worden gedaan;
- De zorgvrager woont in de gemeente Zundert;
- De mantelzorgers verleent langer dan drie maanden en meer dan zes uur per week onbetaalde zorg. Ook de mantelzorgers die minimaal 250 uur per jaar onbetaalde zorg verleent komt in aanmerking;
- De zorgvrager dient het verzoek tot mantelzorgwaardering voor de mantelzorgers in bij de gemeente;
- De aanvraag wordt door de zorgvrager schriftelijk ingediend en door de zorgvrager en mantelzorgers ondertekend;
- De mantelzorgers ontvangt één keer per jaar de mantelzorgwaardering;
- Bij een aanvraag die voor 1 november van het kalenderjaar wordt ingediend, krijgt de aanvrager de cadeaubon in december. Uitzondering voor het aanvragen van het mantelzorgcompliment 2017 is : Voor het mantelzorgcompliment 2017 geldt vanwege de vertragingen een andere procedure. De aanvragers van het mantelzorgcompliment 2017 krijgen tot 1 april 2018 de tijd om een aanvraag in te dienen;
- Bij een aanvraag die na 1 november van het kalenderjaar wordt ingediend, krijgt de aanvrager de cadeaubon zo mogelijk nog in december, maar uiterlijk in januari van het volgende kalenderjaar. Dit geldt niet voor 2017.

Het regelen van de waardering voor mantelzorgers is een wettelijke plicht op grond van Artikel 2.1.6. van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning. Dit wetsartikel luidt:

“Het college bepaalt bij nadere regeling waaruit de jaarlijkse blijk van waardering voor mantelzorgers van cliënten in de gemeente bestaat”.

De regeling van de gemeente Zundert is als volgt: Mantelzorgers kunnen, door middel van een melding bij het college, een jaarlijkse blijk van waardering van € 100 ontvangen. Deze zal worden geuit in de vorm van een cadeaubon (2 x € 50) die te besteden is bij de ondernemers in de gemeente Zundert. Er wordt niet gekozen voor een geldbedrag omdat dit als onpersoonlijk wordt ervaren.

Actieplan:

Het actieplan vormt de afsluiting van deze beleidsnota en biedt direct zicht in de verschillende beleidsvoornemens die gerealiseerd gaan worden en welke planning past bij het realiseren hiervan.

Wat	Wie	Wanneer
Informatie: Publiciteit mantelzorgers- en vrijwilligersbeleid	Gemeente Zundert, SWZ	2017
Informatie: Opzetten digitale vacaturebank	SWZ	2017/2018
Advies en begeleiding: Bevorderen registratie mantelzorgers bij SWZ	SWZ	2017/2018
Educatie: Bundelen van krachten met andere partners op het gebied van educatie en ondersteuning mantelzorgers	SWZ	2018

Praktische hulp: Bekendheid geven aan mantelzorg in combinatie met werk	Gemeente Zundert, werkgevers	2017/2018
Respijtzorg: Bekendheid aan respijtzorg geven	SWZ	2017/2018
Emotionele steun: Mantelzorgwaardering	Gemeente Zundert, SWZ	Vanaf 2017